

Utrikesdepartementet

Avdelning för handel och främjande, Enheten för
internationell handelspolitik och EU:s inre marknad

Konkurrenskraftsrådets möte (inre marknad och industri) den 12
mars

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. En mer konkurrenskraftig europeisk industri –
Konkurrenskraftskompassen och den rena industrigiven
Policydebatt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Meddelandet om en konkurrenskraftskompass för EU presenterades den 29 januari 2025 av Europeiska kommissionen. I meddelandet konstaterar kommissionen att Europa har visat en stark förmåga att hantera kriser, men nu står inför utmaningar som hotar dess framtida tillväxt och konkurrenskraft. För att möta dessa utmaningar understryker kommissionen att det krävs ett skifte i fokus mot innovation, industriell utveckling och ekonomisk självständighet. Kommissionen redogör i meddelandet för kommande initiativ.

I konkurrenskraftskompassen aviseras att ett meddelande om en Ren Industrigiv, den så kallade ”Clean Industrial Deal” som presenterades den 26 februari.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om en konkurrenskraftskompass för EU och ser fram emot det kommande meddelandet om den rena industrigiven. EU behöver stärka sin konkurrenskraft för att säkerställa en positiv utveckling för tillväxt, handel och arbete inom hela unionen.

Som utgångspunkt anser regeringen att stärkt produktivitet och goda ramvillkor är förutsättningar för EU:s konkurrenskraft. Regeringen verkar för att fortsatta åtgärder på konkurrenskraftsområdet ska fokusera på en fördjupad inre marknad, regelförenklningar, minskad byråkrati, öppenhet och handel. Vidare anser regeringen att entreprenörskap, forskning och innovation är viktiga faktorer för ökad produktivitet och konkurrenskraft.

Regeringen instämmer med kommissionen i att den gröna omställningen behöver beakta EU:s konkurrenskraft och ha en teknikneutral ansats. Fossila bränslen måste fasas ut och tillgången till stabil och fossilfri energi öka. Den gröna omställningen och konkurrenskraft går hand i hand. Ett förutsägbart ramverk är nyckeln till att skapa givande förutsättningar för den gröna omställningen och för att stimulera privata investeringar. Det är därför viktigt att stå fast vid Fit for 55-paketet och EU behöver stå fast vid de beslutade koldioxidutsläppsmålen för både lätta och tunga fordon.

Regeringen instämmer i att EU behöver minska sina strategiska beroenden avseende bland annat energi, vissa kritiska råmaterial och framväxande tekniker för att bli mer motståndskraftig. Marknadsorienterade lösningar, inklusive nya frihandelsavtal, bör så långt som möjligt sökas för att begränsa dessa beroenden.

Regeringen konstaterar att omfattande subventioner i tredjeland har snedvridit konkurrensen på den internationella marknaden för flera industriprodukter, vilket utmanar EU:s industriella bas. Lämpliga multilaterala lösningar bör användas för att hantera de negativa effekterna av sådana subventioner.

Regeringen anser att den rena industrigiven bör utformas på ett sätt som beaktar både ett utbuds- och efterfrågeperspektiv. Mer fokus behöver läggas på att skapa gynnsamma förutsättningar för att skala upp efterfrågan på gröna tekniker och produkter med en marknadsbaserad ansats

Regeringen konstaterar att det kommer att krävas stora investeringar för att möjliggöra den gröna och digitala omställningen. Regeringen anser att det i huvudsak är privat kapital som behövs. Regeringen välkomnar därför kommissionens ambition i meddelandet att stärka EU:s kapitalmarknader. Regeringen anser att regelförenkling och ändamålsenliga regelverk är av högsta vikt. Svenska och europeiska företag behöver ett ändamålsenligt och enkelt regelverk för att inte hamna efter i konkurrensen med företag utanför EU. Regeringen välkomnar därför kommissionens målsättning om att minska regelbördan för företag samt ansatsen till att förenkla och förbättra EU-lagstiftningen.

Regeringen anser att det är effektiv konkurrens som gör företag konkurrenskraftiga och inte subventioner. Vidare anser regeringen att stöd till företag inte är en generell eller långsiktigt hållbar lösning. Därtill anser regeringen att stöd, oavsett dess finansieringskälla, inte ska gå till etablerade bearbetnings- eller tillverkningsprocesser, eftersom det riskerar att motverka den nödvändiga omställningen av ekonomin. Stöd kan i stället vara motiverat om det hanterar ett tydligt marknadsmisslyckande som inte kan åtgärdas på ett mer effektivt sätt. Sveriges budgetrestriktiva linje ligger fast och det är viktigt att eventuella stöd inte tränger undan privat finansiering eller ökar den allmänna stödnivån inom EU.

Regeringen förespråkar en återgång till ett strikt statsstödsregelverk och kontroll. Ett sådant regelverk bör tillåta stöd endast där tydliga marknadsmisslyckanden föreligger. Det skulle framför allt kunna handla om utveckling av innovation för grön eller digital omställning. Det är viktigt att regelverket är evidensbaserat, målinriktat och proportionerligt. Regeringen anser att en vidlyftig statsstödsregim är skadlig för den inre marknaden och leder till en statsstödskapplöpning såväl mellan medlemsstater som med tredjeland.

Regeringen anser slutligen att det finns många nödvändiga politiska reformer och åtgärder som behöver genomföras i medlemsstaterna och inte kan överlåtas till EU. Det handlar t.ex. om förenkling av nationella regelverk, reformer av pensionssystem och åtgärder på arbetsmarknadsområdet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

4. Mot en horisontell strategi för en modern inre marknad: behovet av en handlingsplan för tjänster

Policydebatt

Ansvarigt statsråd: Benjamin Dousa

Förslagets innehåll: Under konkurrenskraftsrådet den 6 mars förväntas en policydebatt om behovet av en handlingsplan för tjänster, inom ramen för den kommande horisontella inre marknadsstrategin.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen vill se en ny ambitiös horisontell strategi för den inre marknaden där tjänstehindersarbetet särskilt prioriteras av kommissionen och medlemsstaterna. En välfungerande tjänstemarknad är avgörande för att säkerställa EU:s konkurrenskraft. Den utgör en stor del av EU:s ekonomi och står för två tredjedelar av arbetskraften i många medlemsstater. Strategin bör inkludera konkreta åtgärder inom inre marknads kärnområden, det vill säga fri rörlighet av varor och tjänster, borttagande av hinder, ökad efterlevnad, samt inkludera tidsangivelser och en särskild handlingsplan för tjänstesektorn. Detta i ljuset av den lägre mognadsgraden för tjänsterörligheten samtidigt som tjänstehandeln ökar alltmer i betydelse. Regeringen föreslår att handlingsplanen fokuserar på att identifiera och undanröja hinder, stärka proportionalitetsprövningen genom lagstiftning, främja anmälningssprocedurerna, förbättra tillämpningen av EU:s regelverk, särskilt de för digitala tjänster, och förenkla och säkerställa digitaliseringen av betungande nationella licensieringsförfaranden.

En nära kopplad fråga till tjänsterörligheten är fri rörlighet för personer och särskilt yrkesutövare. Det är viktigt, mot bakgrund av den kompetensbrist som finns, att attrahera kompetens och förbättra arbetskraftens rörlighet. Idag ställer medlemsländer olika krav på kvalifikationer och certifieringar för att kunna utöva yrket vilket kan skapa hinder för yrkesverksamma som vill arbeta över gränserna. Regeringen vill därför minska antalet reglerade yrken i EU genom att undanröja omotiverad och oproportionell yrkesreglering och främja automatiskt erkännande.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

5. Omnibus förenklingspaket

Policydebatt

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas en policydebatt om EU-kommissionens omnibus-förenklingspaket.

På EU-nivå har frågan om bättre lagstiftning och förenkling fått allt större plats. Den 29 januari presenterade EU-kommissionen ett meddelande om en konkurrenskraftskompass för EU, som lägger fram en plan för hur EU:s konkurrenskraft ska stärkas. Regelbörda utmålas som en bromskloss mot EU:s konkurrenskraft och kommissionen utlovar ett ambitiöst arbete för att råda bot på detta.

Samtidigt som kommissionens arbetsprogram för 2025 presenterades den 12 februari lade kommissionen fram ett meddelande om genomförande och förenkling. I det presenterar kommissionen ett antal kommande initiativ, bland annat:

- Tre omnibuspaket om förenkling av EU-lagstiftning inom ett antal prioriterade områden.
- Ökad dialog med medlemsstater, bland annat genom att ta fram konkreta färdplaner på hur medlemsländer kan stödjas i implementering av EU-lagstiftning samt undvika överimplementering.
- Digitala verktyg för att minska rapporteringsbörda och fullgörande kostnader för företag.
- Stresstest av EU acquis, steg för steg med målet att hela aquis ska gås igenom.
- Bredare samarbete och ansvarstagande mellan kommissionen, europaparlamentet och rådet efterfrågas, särskilt avseende konsekvensutredningar.

Den 26 februari presenterades två omnibuspaket rörande hållbarhet och investeringar. Det första paketet om hållbarhet innehåller förslag avseende taxonomiförordningen, direktivet om företagens hållbarhetsrapportering (CSRD) och direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet (CS3D) samt gränsjusteringsmekanismen för koldioxid (CBAM). Kommissionen har annonserat att syftet med det kommande paketet är att förenkla för företagen som ska tillämpa dessa rättsakter och således värna EU:s konkurrenskraft, utan att ändra ambitionsnivån i rättsakterna.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar EU-kommissionens initiativ och ökade insatser på förenklingsområdet. Svenska och europeiska företag behöver ett ändamålsenligt och enkelt regelverk för att inte hamna efter i konkurrensen med företag utanför EU. Därmed välkomnar regeringen också en diskussion på EU-nivå om hur omnibusförenklingspaketen kan bidra till den målsättningen.

I Sverige har vi många ambitiösa företag som ligger i framkant i anpassning till EU-lagstiftning som kan komma att bli föremål för kommissionens förenklingsinitiativ. Regeringens mål är att det ska vara lätt att göra rätt. Regeringen ser fram emot förenklingsförslag som stärker svenska företags konkurrenskraft.

Regeringen förespråkar ändamålsenlig rapporteringsbörda, speciellt för små och medelstora företag då de är särskilt sårbara till nya och ändrade regler. Regeringen drev därför redan under Sveriges ordförandeskap 2023 frågan om att utförligt analysera och bedöma de kumulativa effekterna av olika EU-regler samt att minska de administrativa bördorna i form av kostnader.

Regeringen anser att det finns viktiga synergier mellan områdena förenkling, regelförbättring, digitalisering och inre marknad. Regler som är enhetliga, förutsägbara och tydliga gör att den administrativa bördan minskar och gynnar även den inre marknaden. Regeringen anser att det i dag inte finns ett tillräckligt stort fokus på hur regelverket på den inre marknaden tillämpas och efterlevs. Tillämpning och efterlevnad bör gå hand i hand med arbetet för regelförenkling och regelförbättring.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Bättre lagstiftning behandlades i NU och EUN i samband med förberedelse för Konkurrenskraftsrådet i november 2024.

Det första Omnibusförenklingspaketet behandlades i EUN den 17 januari 2025 i samband med förberedelse inför Ekofinrådet den 21 januari 2025.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

6. En konkurrenskraftig och fossilfri EU-industri inom ramen för mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen

Policydebatt

Ansvarigt statsråd: Elisabeth Svantesson

Förslagets innehåll: Diskussionspunkten har tillkommit på initiativ av Italien med stöd av Frankrike, Belgien och Grekland. Frågor om CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism på engelska och mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen på svenska) hanteras normalt inom ramen för Ekofinrådet. De medlemsstater som har påkallat diskussionen menar att industri- och konkurrenskraftsaspekter av CBAM inte diskuteras inom ramen för Ekofinrådet. På rådsmötet väntas en diskussion om CBAM och dess effekter på industrin.

Förslag till svensk ståndpunkt:

För att bedriva en effektiv klimatpolitik är det angeläget att motverka risken för koldioxidläckage. Det är därför viktigt att CBAM är en verkningsfull mekanism samtidigt som den administrativa bördan för företagen hålls så låg som möjligt och det är utifrån dessa förutsättningar regeringen kommer att analysera kommissionens rapporter om utvidgning. Regeringen välkomnar ett balanserat förslag om revidering av CBAM-förordningen som inriktas på förenkling samtidigt som mekanismens ursprungliga ambitionsnivå värnas och risker för kringgående minimeras.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna (CBAM-förordningen) behandlades i Skatteutskottet den 3 mars 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: 2020/21:FPM133 Förordning om gränsjusteringsmekanism för koldioxid

7. Övriga ärenden

i) Icke-papper om en plan för den nya horisontella strategin för inre marknaden

Information

Ansvarigt statsråd: Benjamin Dousa

Förslagets innehåll: Icke-pappret syftar till att påverka den horisontella inre marknadsstrategin och är indelat i tre prioriterade områden: 1) konkreta, horisontella hinder och sätt att avhjälpa dessa, 2) en översyn av tjänstesektorn med förslag på förbättringsåtgärder och 3) bättre genomförande, efterlevnad och tillämpning av inre marknadsregler. Arbetet med icke-pappret inleddes i september 2024 och det skickades in till kommissionen i januari 2025. Hittills har 13 medlemsländer ställt sig bakom pappret (CZ, DE, EE, FI, HR, IE, LT, LV, NL, PT, SE, SI och SK).